

4.2.2. Revisionsprotokoller vedrørende årsrapporten for 2004

Den eksterne og interne revisions erklæringer var uden forbehold, ligesom den eksterne revision påtegnede regnskabet uden forbehold.

Intern revision bemærkede vedrørende pantebreve, at der ikke forelå tilstrækkelig dokumentation for tab på pantebreve opbevaret hos Dansk Pantebrevsbørs. Der manglede endvidere tinglysning af transporterklæringer i forbindelse med overdragelse af pantebreve.

Den interne revision bemærkede endvidere, at den udarbejdede forretningsgang for koncerninterne transaktioner ikke overholdes på flere punkter hvad angår skriftlighed, bilag og øvrig dokumentation. Det bemærkes tillige, at de interne priser afviger fra markedsprisen.

Ekstern revision anbefaler, at banken fortsætter sin fokusering på forretningsgang vedrørende transaktioner med nærtstående parter for at sikre, at aftaler indgås på et skriftligt grundlag og har en høj kvalitet. Endvidere anbefales det, at koncernen fortsætter bestræbelserne på at sikre systematisk registrering af koncerninterne overdragelser af aktiver.

Finanstilsynet tog intern og ekstern revisions bemærkninger til efterretning.

4.2.3 Revisionsprotokoller vedrørende årsrapporten for 2005.

Den eksterne og interne revisions erklæringer var uden forbehold, ligesom den eksterne revision påtegnede regnskabet uden forbehold.

Intern revisor bemærkede vedrørende bankens indberetning af store engagementer, at der var konstateret flere fejl ved opgørelsen af engagementerne, specielt på koncernniveau.

Ekstern revision anbefalede, at banken fortsatte sin fokusering på forretningsgang vedrørende transaktioner med nærtstående parter for at sikre, at aftaler indgås på et skriftligt grundlag og har en høj kvalitet. Endvidere anbefales det, at koncernen fortsætter bestræbelserne på at sikre systematisk registrering af koncerninterne transaktioner.

Finanstilsynet tog intern og ekstern revisions bemærkninger til efterretning.

4.2.4. Revisionsprotokollater vedrørende årsrapporten for 2006

Den eksterne og interne revisions erklæringer var uden forbehold, ligesom den eksterne revision påtegnede regnskabet uden forbehold.

Intern revision anbefaler, at øge fokus på identificering af objektive indikationer for værdiforringelse tidligere end hidtil for at muliggøre opgørelse af nedskrivningsbehov tidligere hvis muligt. Den interne revision anbefaler endvidere, at der etableres et early-warning system til at reducere risikoen for uforudsete tab fremover.

Den interne revision anbefaler, på baggrund af gennemgang af objektive indikationer for værdiforringelse på engagementer med nedskrivninger på over t.kr. 200, at der gøres en større indsats omkring fremskaffelse af de seneste regnskabsoplysninger for kunderne.

Den interne revision bemærker, at eksisterende forretningsgange/politikker er utilstrækkelige i forhold til håndteringen og styringen af markeds- og kreditrisici, og der er anbefalinger om etablering af politikker for udlånseksposering inden for ejendomsfinansiering og pantebreve samt skærpet bevillingsprocedure for bedømmelse af store ejendomsfinansieringsengagementer.

Finanstilsynet gennemgik de nævnte punkter med intern og ekstern revision på undersøgelsen i marts 2007.

4.2.5. Revisionsprotokollater vedrørende årsrapporten for 2007

Den eksterne og interne revisions erklæringer var uden forbehold, ligesom den eksterne revision påtegnede regnskabet uden forbehold.

Den interne revision bemærker, at specielt større engagementer (f.eks. den kvartalsvise top 50 liste) skal følges meget nøje af erhvervsrådgiveren, og at der etableres et "early warning" system, der kan opfatte begyndende svaghestendenser.

Intern revision har endvidere i forbindelse med drøftelser med kreditkontoret omkring anførte objektive indikationer for værdiforringelse bemærket, at der ved fremtidige engagementsgennemgange gøres en større indsats omkring fremskaffelse af de seneste perioderegnskaber for kunderne.

Det bemærkes af intern revision, at der er mangler ved forretningsgange, adkomst til pantebreve, manglende løbende individuel vurdering af nedskrivningsbehovet for pantebreve, mangelfuld dokumentation for bogførte tab og afstemning af depotoplysninger til bogholderiet. Bemærkningen står som uafsluttet vedrørende bemærkninger til protokollater for 2006.

Den interne revision har udført revision af den anvendte solvensbehovsmodel. Den interne revision bemærker, at den anvendte udregningsmodel for opgørelsen af solvensbehovet pr. 31.12.2007 for banken og koncernen har beregningsfejl, og der er mangler ved den udarbejdede doku-

mentation for de udøvede skøn og fastsatte tillæg. Endvidere fremgår det, at effekten af beregningsfejlene medfører for denne fejltipe, at solvensbehovet pr. 31.12.2007 for moderselskab og koncernen er henholdsvis 0,52 % og 0,50 % procentpoint for lavt. Effekten på solvensbehovet af manglerne i dokumentationen kan ikke estimeres ud fra den udarbejdede dokumentation, men der kan være behov for yderligere tillæg eller reduktioner.

Finanstilsynet ville gennemgå intern og ekstern revisions bemærkninger på den planlagte undersøgelse i november 2008. Undersøgelsen blev imidlertid aflyst, idet bankens aktiviteter i november 2008 blev overdraget til et datterselskab af Finansiell Stabilitet.

4.3. Særlige tilsynsaktiviteter

4.3.1. Finanstilsynets advarsel om prisudviklingen på fast ejendom og opgørelsen af solvensbehov

Finanstilsynet skrev den 3. februar 2006 til ledelsen for EBH Bank og advarede om prisudviklingen på fast ejendom og opgørelsen af solvensbehov.

Finanstilsynet skrev således:

"Det danske boligmarked er præget af en betydelig prisstigningstakt. I nogle områder er der endog meget betydelige stigninger. Dette giver anledning til bekymring for, om udviklingen er spekulativt drevet i et omfang, så der er tale om en prisboble, hvor de nuværende prisstigninger er drevet om forventninger om endnu højere priser i fremtiden. Også for andre typer af fast ejendom end de private ejerboliger har der i de senere år været betydelige prisstigninger.

Samtidig bemærker Finanstilsynet, at der i de senere år har været en betydelig vækst i udlån, som er baseret på finansiering af fast ejendom, såvel private ejerboliger som andre ejendomme.

Finanstilsynet gør derfor opmærksom på at institutternes bestyrelser og direktion i deres risikovurdering ikke længere kan se bort fra den mulighed, at der kan være tale om en prisboble, og at der på et tidspunkt kan ske et prisfald.

I den forbindelse henviser Finanstilsynet til bestemmelsen i § 124, stk. 3 i lov om finansiel virksomhed, som trådte i kraft pr. 1. januar 2005 og om at bestyrelse og direktion på baggrund af instituttets risikoprofil skal opgøre instituttets individuelle solvensbehov."

4.3.2. Udlånsvækst 2005/2006

Finanstilsynet oplyste i brev af 2. november 2006 om bankens betydelige stigning i udlånsporteføljen på 93 % i perioden ultimo juni 2005 til ultimo juni 2006. Til sammenligning udgjorde den gennemsnitlige vækst i udlån for alle pengeinstitutter 22,6 %.

Finanstilsynet understregede i den forbindelse, at det er Finanstilsynets erfaring, at der i mange tilfælde har været en sammenhæng mellem stor udlånsvækst og dårlig bonitet i udlånsporteføljen.

Finanstilsynet havde endvidere konstateret, at banken havde haft en stor vækst i udlån i forhold til den arbejdende kapital og bemærkede hertil, at det var erfaringen, at der i mange tilfælde har været en sammenhæng mellem høj gearing af den arbejdende kapital og dårlig likviditet.

Banken svarede Finanstilsynet ved brev af 16. november 2006 og bekræftede, at udlånsvæksten havde været 93 % eller 1.597.000 mio. kr., og at væksten kunne henføres til ejendomsfinansiering og til kreditter til køb af pantebreve, aktier m.v.

Banken oplyste endvidere, at bestyrelsen på månedsbasis orienteres om udviklingen i udlånet fordelt på forskellige typer, og at der i denne orientering også gives information om, hvilke væsentlige kunder udlånene er ydet til. Det nævntes videre, at banken havde fokus på likviditeten.

Bankens besvarelse vedrørende udlånsvækst indgik i Finanstilsynets undersøgelse af banken i marts 2007.

4.3.3. Udlånsvækst og likviditet 2006/2007

Finanstilsynet gjorde i brev af 19. september 2007 bankens direktion opmærksom på bankens fortsatte betydelige udlånsstigning, idet banken havde haft en stigning i udlån i perioden fra ultimo juni 2006 til ultimo juni 2007 på 74,8 %. Den gennemsnitlige vækst for alle pengeinstitutter var i samme periode på 24 %.

Finanstilsynet henlede samtidig bankens opmærksom på, at banken havde en lav likviditetsdækning i forhold til lovens krav. Der var endvidere konstateret, at banken havde et stort indlånsunderskud pr. første halvår 2007. Finanstilsynet tilføjede, at det var Finanstilsynets erfaring, at der er likviditetsrisici forbundet med en høj gearing af den arbejdende kapital.

Finanstilsynet anmodede banken om at redegøre for denne store udlånsvækst, hvilket banken gjorde i brev af 10. oktober 2007.

Banken bekræftede, at udlånsvæksten som hidtil fortsat lå primært inden for ejendomsfinansiering og kreditter til køb af pantebreve.

Banken oplyste, at væksten var sammensat af et fald i bankens pantebrevsbeholdning på 408 mio. kr. og en vækst i udlånet på 2.890 mio. kr. Denne vækst var foretaget uden særlige bindinger på opsigelsesvilkår og løbetid. Væksten kunne relateres til følgende områder:

Typer	Mio. kr.
Ejendomsfinansiering med aftalt udvikling under 2 år	
Udlæg kreditter / mellemfinansiering / byggekreditter	500
Der finansieres typisk med 1. prioritetspantebrev	
Ejendomsfinansiering med afvikling under 20 år	250
Koncernrelaterede engagementer	1.135
Investeringskreditter til køb af pantebreve	
Sikkerhed i pantebreve og typer med krav om overdækning	375

Det resterende udlån på 630 mio. kr. var fordelt på lokale og øvrige engagementer.

Bankens udlånsvækst havde været begrænset i 3. kvartal 2007 med ca. 320 mio. kr. og engagementer med koncernrelaterede selskaber var nedbragt i 3. kvartal 2007 og forventedes at falde yderligere i 4. kvartal 2007.

Bankens oplyste endvidere, at bestyrelsen på månedsbasis blev orienteret om udviklingen i udlånet fordelt på de forskellige typer og det blev endvidere nævnt, at bankens udlåns sammensætning var blevet drøftet på et bestyrelsesmøde i august 2007, herunder rammerne på de væsentligste udlånsområder.

Banken henviste endvidere til Finanstilsynets undersøgelse i foråret 2007 og resultatet af engagementsgennemgangen ved denne undersøgelse.

Bankens likviditetsoverdækning kunne i forhold til lovens krav pr. 30. september 2007 opgøres til 52 % og banken nævnte, at udlånsvæksten havde medført, at der måtte arbejdes med likviditetspolitikken. Den overordnede målsætning var, at likviditetsbehovet skulle afdækkes ved låneoptagelse efter 3 trancher:

- 1/3 af bankens låneoptagelse skal have en løbetid på 0-1 år,
- 1/3 af bankens låneoptagelse skal have en løbetid på 1-3 år,
- 1/3 af bankens låneoptagelse skal have en løbetid på 3-5 år.

Banken gennemgik herefter hvorledes bankens nuværende låneoptagelse lå indenfor trancherne og nævnte, at banken i 3. kvartal 2007 ville have en struktur, der svarede til målsætningen. Bankene havde endvidere hen over sommeren 2007 udarbejdet en kapitalplan incl. nødplan.

Bankens bestyrelse havde på bestyrelsesmødet i september godkendt en ansøgning om rating hos Moody's, således at banken havde flere funding-alternativer.

Banken oplyste endvidere, at der i 2006 var optaget to syndikerede lån med udløb i 2009 og 2011.

Bankens oplysninger blev taget til efterretning og var med til at danne grundlag for Finanstilsynets beslutning om, at banken ekstraordinært skulle undersøges i 2008.

4.3.4. Finanstilsynets henvendelse af 31. januar 2008 i forbindelse med den aktuelle likviditetsmæssige situation

På baggrund af den likviditetsmæssige ustabile situation, der globalt udviklede sig fra efteråret 2007, skrev Finanstilsynet den 31. januar 2008 til banken og anmodede om en redegørelse, der skulle indeholde en:

- Opgørelse af likviditeten på banken opgjort efter § 152 i lov om finansiel virksomhed.
- Oversigt over koncern lines over 7,5 mio. kr. hos finansielle samarbejdspartner.
- Oversigt over bankens indlån over 5 mio. kr.

Banken fremsendte en redegørelse den 4. februar 2008, hvor banken havde foretaget de nævnte opgørelser.

Banken oplyste endvidere, at der var indgået aftale med HSH Nordbank om at stå for syndikeringen af et nyt lån på minimum 50 mio. EUR og maksimum 75 mio. EUR med en løbetid på henholdsvis 1 og 3 år med halvdelen til hver. HSH ville gå i markedet, så snart banken havde offentliggjort årsrapporten for 2007.

Endvidere gentog banken sin målsætning om, at låntagning skulle være fordelt inden for 3 tidsmæssige trancher. Banken ønskede, på sigt, at flytte løbetiden på finansieringen længere ud til en større andel på henholdsvis 3 og 5 år. Dette var imidlertid ikke muligt i det nuværende marked.

Finanstilsynet tog bankens redegørelse til efterretning.

4.3.5. Finanstilsynets telefoniske henvendelse til banken vedrørende likviditeten – sommeren 2008

I forlængelse af Roskilde Banks problemer i sommeren 2008 kontaktede Finanstilsynet telefonisk blandt andre EBH Bank med forespørgsel om bankens likviditetsmæssige situation.

Banken oplyste, at der var et fint likviditetsmæssigt overskud og at banken ikke havde oplevet store udtræk eller særlige kundeforhold i forbindelse med omtalen af Roskilde Bank.

4.4. Bankens overdragelse til et datterselskab af Finansiell Stabilitet

EBH Bank kontaktede onsdag den 17. september 2008 Finanstilsynet og meddelte, at banken havde store likviditetsmæssige problemer. Bankens overdækning på 10 % krævet i henhold til § 152 i lov om finansiell virksomhed ville kun holde ugen ud.

Finanstilsynet påbød banken henover weekenden at undersøge mulighederne for anvendelse af Nationalbankens belåningsfaciliteter og/eller at foretage frasalg af aktiver med henblik på en likviditetsforbedring.

Den 18. september 2008 søgte Finanstilsynet om mandat af Økonomi- og Erhvervsministeriet til at føre drøftelser med interesserede parter og interessenter med henblik på at finde en løsning af bankens økonomiske vanskeligheder. Finanstilsynet modtog den 18. september 2008 et mundtligt mandat, der blev skriftligt bekræftet den 23. september 2008.

Fredag den 19. september 2008 besluttede Finanstilsynet at foretage en engagementsgennemgang i banken i weekenden den 20.-21. september 2008. Finanstilsynet blev bistået af eksterne kredit eksperter fra en række pengeinstitutter. Konklusionen på weekendens gennemgang blev, at Finanstilsynet ikke kunne konkludere, at EBH Bank ikke opfyldte lovens solvenskrav på 8 %.

Der blev herefter indgået aftaler med Nationalbanken og en række danske pengeinstitutter om at stille likviditet til rådighed for EBH Bank. Som led i aftalen skulle EBH Bank herefter påbegynde frasalg af datterselskaber med henblik på at gøre banken klar til fusion.

Finanstilsynet ville herefter på den planlagte undersøgelse i november 2008 foretage en nøjere gennemgang af bankens engagementer.

Den 13. november 2008 modtog Finanstilsynet en meddelelse fra bestyrelsen i EBH Bank om, at banken ikke overholdt solvenskravet eller det individuelt opgjorte solvensbehov efter lov om finansiell virksomhed § 124. Meddelelsen blev meddelt efter lov om finansiell virksomhed § 75.

Finanstilsynet modtog en meddelelse fra bankens eksterne revision med tilsvarende indhold, jf. lov om finansiel virksomhed § 200.

Bestyrelsens meddelelse var vedlagt en rapport med en gennemgang af 43 af bankens største engagementer fortaget af en række uafhængige kredit eksperter. Af rapportens konklusion fremgik det, at banken havde behov for yderligere nedskrivninger på mellem kr. 400 mio. og kr. 493 mio. Desuden blev det vurderet, at banken burde afsætte kapital på mellem kr. 401 mio. og kr. 716 mio. til at afdække kreditrisikoen på de gennemgåede engagementer.

På baggrund af den nævnte rapport havde banken beregnet sin faktiske solvensprocent til mellem 7,3 pct. og 8,3 pct. afhængig af, om det blev lagt til grund at nedskrivningerne udgjorde 400 mio. kr. eller 493 mio. kr. På koncernbasis var solvensprocenten beregnet til henholdsvis 5,2 pct. og 6,0 pct.

På baggrund af de nævnte indberetninger og Finanstilsynets kendskab til bankens virksomhed og engagementssammensætning, var det Finanstilsynets opfattelse, at revisorernes og ledelsens vurdering af nedskrivningsbehov og solvens ikke kunne tilsidesættes.

Den 13. november 2008 meddelte Finanstilsynet herefter i henhold til lov om finansiel virksomhed § 225, banken en frist til fredag den 21. november 2008 kl. 16.00 til på ny at opfylde solvenskravet.

Fristen blev forlænget med baggrund i en meddelelse om, at en løsning for banken var nært forestående.

Da dette ikke viste sig at være tilfældet, besluttede bankens bestyrelse den 23. november 2008 at overdrage bankens aktiviteter bortset fra aktiekapital og anden efterstillet kapital til et nystiftet datterselskab af Finansiell Stabilitet. Jf. § 246, stk. 2 i lov om finansiel virksomhed. Den nystiftede bank blev stiftet under navnet Bankaktieselskabet af 21. november 2008 A/S og ændrede senere navn til EBH Bank A/S.

I medfør af § 246, stk. 2 skal bestyrelsen efter overdragelsen af bankens aktiviteter indkalde til generalforsamling, hvor bestyrelsen skal redegøre for bankens situation samt den indgående aftale. Bestyrelsens overdragelse af bankens aktiviteter vil være bindende, medmindre der på generalforsamlingsmødet træffes beslutning om foranstaltninger, der indebærer at banken opfylder kapitalkravet i § 124 eller om likvidation på vilkår, som Finanstilsynet kan godkende.

Der blev ikke på generalforsamlingen truffet beslutning om foranstaltninger, der kunne opfylde kapitalkravet.

Finanstilsynet godkendte overdragelsen den 1. december 2008 og den tidligere EBH Bank, der havde ændret navn til Selskabet af 27. november 2008, blev tvangsopløst den 19. maj 2009 efter en analogi til konkurslovens § 143.

4.5. Mulige overtrædelser af lov om finansiel virksomhed og andre love i forbindelse med sammenbruddet i EBH Bank

Som Finanstilsynet tidligere har oplyst, vurderes det fortsat om der skal ske politianmeldelse af personer for overtrædelse af lov om finansiel virksomhed eller andre love i forbindelse med sammenbruddet i EBH Bank. Alle beslutninger om politianmeldelser vil blive forelagt for Det Finansielle Virksomhedsråd.

4.6. Undersøgelse af en række forhold i henhold til lov om værdipapirhandel m.v.

EBH Bank-aktien var optaget til handel på Nasdaq OMX Copenhagen A/S frem til den 13. november 2008, hvor handlen blev suspenderet ved kurs 0,05.

I perioden op til suspenderingen af aktien den 13. november 2008 offentliggjorde EBH Bank flere selskabsmeddelelser med nedjusteringer af årets resultat.

Ved selskabsmeddelelse af den 11. september 2008 nedjusterede selskabet forventningerne til årsresultatet med ca. 100 mio. kr. til et overskud på 110-130 mio. kr. før skat. Kursen på selskabets aktier faldt ca. 25 % på baggrund af denne udmelding.

Ved selskabsmeddelelse af den 22. september 2008 oplyste EBH Bank, at der var konstateret et yderligere behov for nedskrivninger, hvorfor forventningerne til årsresultatet blev nedjusteret til kr. 0. Det blev endvidere oplyst, at banken udskiftede dens administrerende direktør samt gjorde banken klar til at blive solgt. Nationalbanken stillede den fornødne likviditet til rådighed, således at banken kunne fortsætte driften. Kursen på selskabets aktier faldt fra 207 til 107 på baggrund af denne udmelding.

Ved selskabsmeddelelse af den 13. november 2008 oplyste EBH Bank, at der var behov for yderligere nedskrivninger, hvorfor selskabet ikke kunne overholde solvenskravet i lov om finansiel virksomhed § 124. Handlen med selskabets aktier blev den 13. november 2008 suspenderet på Nasdaq OMX Copenhagen A/S ved kurs 0,05 kr.

Finanstilsynet iværksatte i foråret 2009 en undersøgelse af bankens handel med egne aktier i 2008 forud for sammenbruddet. På baggrund af undersøgelsen har Finanstilsynet konstateret, at banken og EBH-Fonden i 2008 har brugt ca. 300 mio. kr. på at støtteopkøbe EBH Bank-aktien (både i markedet og udenfor markedet). EBH Bank har bl.a. benyttet Dexia Bank Denmark A/S til at foretage støtteopkøb i markedet.

I perioden 1. januar til 19. september 2008 har EBH Bank stået for næsten halvdelen af samtlige aktiekøb i aktien på Nasdaq OMX Copenhagen A/S og under en 1/10 af samtlige salg. Opkøbene i perioden 1. januar til 19. september 2008 har udgjort ca. 10 % af det samlede antal udstedte aktier. EBH Bank og EBH-Fonden havde primo 2008 kontrol over ca. halvdelen af det samlede antal udstedte aktier.

Udover det generelle støtteopkøb i aktien, har Finanstilsynet konstateret, at EBH Bank gentagne gange i den undersøgte periode har foretaget aktiekøb umiddelbart før børsens lukketid. Finanstilsynet vurderer, at dette har haft til formål at påvirke lukkekursen i aktien. Finanstilsynet mener derfor, at EBH Bank og EBH-Fonden har forsøgt at holde kursen på EBH Bank-aktien på et kunstigt højt niveau, og har efter forelæggelse for Fondsrådet meldt EBH Bank og EBH-Fonden til politiet for kursmanipulation af EBH Bank aktien.

Finanstilsynet har endvidere, efter forelæggelse for Fondsrådet, politianmeldt Dexia Bank Denmark A/S for på vegne af EBH Bank A/S at have påvirket kursdannelsen af EBH Bank-aktien, således at markedet er blevet vildledt om den reelle efterspørgsel på aktien. Tilsynet har vurderet, at Dexia Bank Denmark A/S' aktiehandler på vegne af EBH Bank A/S ikke blot har været en normal loyal udførelse af kundeordrer, der er omfattet af undtagelsen til kursmanipulationsforbuddet i værdipapirhandelslovens § 39, stk. 2.

Finanstilsynet har endvidere foretaget en undersøgelse af handlerne i EBH Bank-aktien i perioden op til suspenderingen af handlen med aktien med henblik på at konstatere, hvorvidt der er sket misbrug af intern viden. Undersøgelsen pågår stadig, og af hensyn til den videre efterforskning kan et foreløbigt resultat af undersøgelsen ikke offentliggøres.